

ר"ף ד' ו' ע"א, ת"ר מולא שפתיק... לידקא, רש"י, ותוס' ד"ף בפי'ן
פאקאדע אדע אצטא דמתת כס' דלדיקא חייב לקיים דיבורו ובי"ד כופים אותו לקיים את נדרו.

ע"ד ע"א, דתניא אחד פנדר... תאחר, ודף ו' ע"א, בפי'ן זו לידקא אמר רבא... עניי'ם
כשאנייס מלוייס אבר אדל בדל תאחר מיד - ועלכא כמי שנדר לרביא קרבן ולכא רביאוי שוינ אבר אד שיעברו ע"רעליס.

מ'רדכי ר"ף ס' תש"ב... ולכא פסדי עניי'ם
פנדר דמתת לדיקא לפלוני אני אבר אדל בדל תאחר מיד, ואילו אם נדר דמתת לדיקא ע"י פגבאי איני אבר אד שיעברו פגבאי.

ערכין דף ו' סוף ע"א, ת"ר סדע זו... ומייתי דפו (ע"ב), ותוד"ף אד שלכא באתה... אסור דללותה
אד שלכא פגיא פכס' לדי פגזבר מותר לו לשנות - לפי רבינו ברוך מותר לשנותם לכד דבר מלווה - שלכא זכו פגנייס פכס' אד שגיא לדי פגזבר אבדל לפי תוס' אוריא אסור לשנותו אלא שגיא שלכא פגיא לדי שלכא פגזבר פרי פוא פגזעליס של אמותו לדיקא ומותר לו דלות ממנו - ולכאחר שגיא לדי שלכא פגזבר זכו בו פגנייס ואסור לו אפילו דלותו.

ש"ע י"ד ס' רנ"ט ע"א
אין פלכא כרבינו ברוך - ואסור לשנות דמלווה אחרת אפילו קודם שבא לדי פגזבר.

ק"ף ס' רי"ב ס"ק ד', ובשו"ת רז"ז... דעני אחר
בק"ף ס' רי"ב פגיא ראייה משיטת רבינו ברוך שאפילו אם נדר דמתת לעני מסייס מותר לו לשנות לעני אחר - וכנראה סובר פקזות שגם לפי פחולקיס אד רבינו ברוך דוקא דמלווה אחרת אסור לשנות אבדל מותר לשנות מעני לעני - ומה שחל ע"י נדרו פוא חלות שם לדיקא בלכד. ולפי פפגפות מייחוני קנה פגני באמירתו ושוי אינו יכול לשנות - אבדל רוב ראונייס חולקיס ע"י.

מ'רדכי ב"ב ס' תל"ח, בירושלמי... שפוא נדר (ס' תל"ע)
פמ'רדכי פגיא מ'פירושלמי שאם אמר שיתן מתנה לעני חייב לקיימו מדין לדיקא.

ש"ע חו"מ ס' פ"ז סכ"ף... כולם, וש"ק ס"ק ג"א... ד"ט
פש"ק כתב ע"פ דברי פמ'רדכי (ודינו של פמ'רדכי מפורה בש"ע פגנייס) אדם אני אצן ששיר פגזיח לו כס' ופגזיר כופר משבזייס אותו שבזאת פיסת.

ק"ף ס' שס ס"ק כ"א... וא"ע
כאן כתב פקזות שפסקנא בסי' רי"ב פיא שאין משנים מעני לעני אם קודם שבא לדי פגזבר ע"פ מה שאין פפלכא כמי רבינו ברוך.

וא"כ - אסור ליחיד לשנות מלדיקא לדיקא אם קודם שבא פכס' לדי פגזבר - אלא שכל שלכא פגיא לדי פגזבר מותר לו דלות את פכס' ולפירוש דאחר זמן.
וכד זפ פוא לעני פגיח, אבדל פגיבור יש לו דין אחר -

ב"ב ח' ע"ב, ורשאים בני פציר... מה שירלוי, ותוס' ד"ף ולשנות
בני פציר יכולים לשנות מלדיקא לדיקא ואפילו מלדיקא לדיקא פגזבר פגזות.

ערכין ו' ע"ב, ת"ר ישראל שפתנד... שפיר דמי
אם נשתקע שם פנדר - בישראל רשאים לשנותו אפילו לדיקא פגזות אבדל בנכרי אין לשנותו אלא לדיקא מלווה כד' שלכא יתלונן אד זפ שתרם לדיקא מלווה ופשתמשו בתרומתו לדיקא פגזות. ואם לא נשתקע שם פנדר - בישראל רשאים פגזאים לשנותה לדיקא מלווה.

רמ"א י"ד רנ"ו ס"ד, וכן אם פירש פנתן... דת"ת
פנדר לדיקא ענייס אין דלם דלכאים לשנותו מפני שזכא בו פגני בדיקא של פגזאים.

שבזות כ"ו ע"ב, אמר שמואל... מנן, ולכא... אמרין
פקדש חל במחשבה אבדל אין דלמוד מפקדש דלכא דבריס.

מ'רדכי ב"ב ס' תל"א, ובפ' שלמי דשבזות... מנן כואילו פו"י א בפי'
פמ'רדכי פגיא בשם רש"י שפלדיקא בכלל מה אמרו בפקדש.

15 'ש"ת פרא"ש כדל ע' סי' א' , אס קנאו... בשפתיו'

דפי פרא"ש פקד עננ פוא חם בחשבא אבדל דא לדיקה.

16 'ש"ת מפרי"ק סי' קס"א , ואשר כתבת... ודא סתרו אותו'

דפחות בדיקה דביפכנ"ס פנר חל בחשבא דזו"א דגיב דב בגנן פנשכן.

17 רנ"א יו"ד סי' רנ"ח סי"ט , אס חשב... , וש"ע חו"מ רי"ב ס"ח ורנ"א

פנחבר ופנ"א פביאו את שתי פדעות.

18 חידושי ר"ע א"ר יו"ד פ

רע"א פסביר שפ"ע קבא פלכא פנצשפ יש פנחמיר אבדל אין כופין.

מולא שפתיך וז מלוח טשא • דמסחמא הכי חמר

קרא מולא שפתיך קיים : **השמור וז מלוח לא טשא** • קלא חאחר כדר' חבין ח"ר חלעי כל מקום שחמר השמר פן ואל כו' (*מנחות דף ט"ז):

ופעיה • על כרחך מבחן חזרה לז"ד תורה אור

לכוף : **לפי הלכות** • קרא יתירא הוא

לדשה לרבות דבר שבוזא : **כפוך**

וז לדקא יתירא יתירא דריש:

1 ת"ד מנצא

שפתיך וז מצות עשה תשמד וז מצות לא תעשה ועשית **אזהרה לב"ד שיעשך כאשר נדרת והנדר לה' אלוהיך אלו המצות ואישיות עולות ושלמים נדבה כמשמען אשר דברת אלו קדש בדק הבית בפך *וז צדקה**

בפך וז לדקה • דכתיב ילא מפי לדקה (ישעיה מה) :

2 דתניא *אחד הגודר ואחד

המקדיש ואחד המעריך כיון שעברו עליו ג' הגלים עובר בבל תאחד

בפך וז צדקה אמר רבא וצדקה מחייב עלה לאלתר מ"ם דהא קיימי עניים

3 [די י] תשוב אמר רבא וצדקה מחייב עליה לאלתר כאל לר"ה המהגדב

נביא על הצדקה אם שבר לאלתר והביט נראה לי דהיט שבר עד שהבט יאבד דוח
כיון לחלק היה ולא פסדי עניים

4 ת"ד *סלע

וז לצדקה עד שלא באה ליד גבאי מותר לשנותה ל' משבאתה ליד גבאי אסור לשנותה איני והא רבי ינאי יו"ף ופרע שאני רבי ינאי דניחא להו לעניים דכמה (ז) דמשהו (ח) מעש ומיחיה להו

עך שלא באה ליד גבאי מותר לשנותה • רביט כיון פירש מותר לשנותה ממש למטה חרות ואם נדר אדם סלע לצדקה לעניים יכול לעשות ממש מלוח חרות כל כמה דלא אחאי ליד גבאי אבל לשנות לשנותה לא משמע כן קד מלחי כתיב בתוספת הר"ד משה מאירא מכחיבת אחיו ופירש לא משמע לשנותה נמטה חרות דלעיל קאמר מותר לשנותה בין הוא בין אחר הייט ללוותה וזו מלחמא והא רבי ינאי יו"ף משמע דללוותה קאמר הילכך נראה למור דללוותה קאמר אבל לשנותה ודאי אסור כי גזי לא באה ליד גבאי אבל ללוותה קאמר ומשכחא ליד גבאי אסור ללוותה

5 * האומר סלע וז לצדקה או שאומר הרי עלי סלע לצדקה והפרישו עד שלא בא ליד הגבאי (א) יכול לשנותו בין ללוותו לעצמו בין להלוותו לחבירו ויפרע אחר תחתיו :

ובשו"ת רדב"ז סי' קל"ד ושו"ת ריט"ץ סי' רס"ד נסתפקו בנוודר לפלוני עני, אם יכול לשנותו לעני אחר ע"ש. ונראה כיון דיכול לשנותו למצוה אחרת וכמו שכתבו תוס' פ"ק דערכין דף ו' ב' ד"ה עד שלא בא ליד גבאי כו' בשם הר"ר ברוך, דאם נדר צדקה לעניים יכול לעשות מצוה אחרת ע"ש, וא"כ נראה דהוא הדין בנוודר לפלוני עני כיון דלא אמרינן אמירה לגבוה בצדקה לעניים, ואינו אלא משום נדר דכתיב בפ"ך זו צדקה (י"ט ו'), וסגי ליה ליתנו לעני אחר. מיהו מדברי הגהת מיימוני נראה דאינו יכול ליתנו לאחר ע"ש פרק [ין]א מזכיה (א"מ ד) ז"ל פסק מורי רבינו זצ"ל על איש ואשתו שהתנו ביניהם בקנין וכתבו בשטר לתת כך וכך לקרוביהם, ומת אחד, שאין השני יכול לשנות לתת מחצה לקרובי המת, כיון שלא הזכירו שום אדם אלא סתם לקרוביהם זכו קרוביו במחצה וקרוביה במחצה ונעשה נדר ואי אפשר לשנות, ואמירתו לגבוה כמסירה להדיוט (נ"מ ו'), ואלו היה רוצה לשנות ולתת לעשירים לאו כל כמיניה, ומעני לעני נמי לא עכ"ל. ואפשר דסבירא ליה להגהת מיימוני, דאמירה לגבוה אמרינן נמי באמירה לעני דהוי קנין ממש כמו באמירה להקדש, והדברים עתיקים ועיין ב"י ביו"ד סי' רנ"ח (פ"ק) וא"כ ודאי אינו [יכול] לשנות מעני לעני, אבל לפי דעת רוב הפוסקים דאמירה לעני אינו קנין אלא משום נדר, יכול הוא לשנותו לעני אחר:

7
 בידעלמי אמריק אמר ליתן לחבירו מתנה מצובה מותר לחזור בו דלא דמימחא לפטיר תצטו אבל לפני נעשה נדר [ה"ה סי' תרנ"ד] סי' הי כטור ללדקה ולטור לחזור בו:

8
 כה [פה] כ כל הטוען לחבירו טענה שאפי' אם הורה עב כח] לא יתחייב [נה] ממון אע"פ שכפר עג(ג) אין מחייבים אותו[נו]היסת כיצד עד (נא) יב) (כא) אמרת ליתן לי מנה להד"מ (גב) אין משביעין אותו לא היסת ולאחרם כב) שאף אם הורה כח] אינו חייב לו [גו] כלום

(נא)אמרת:

ליתן לי מנה כו'. נראה דאם הוא עני כיון דא"י לחזור בו וכמו שנכתב לקמן סי' רמ"ג ס"ב ובי"ד סי' רנ"ח סי"ב משביעין אותו היסת שוב מלאתי במרדכי פרק הגזול בתרא כ' ור"ת פסק דאם עני חוצה לפטיר נדרת לי כו"כ נשבע ומציאו מסרש"ל פ' הגזול בתרא סי' ל"ט

9
אמרת (כא) ליתן. כתב הש"ך (פ"ק נא) נראה דאם הוא עני כיון דאין יכול לחזור בו משביעין אותו היסת ע"ש, ולכאורה לפי מה שכתב מוהרי"ט ח"א סימן ל"ט וסימן כ"ב דכיון דאמירה לעני אינו עושה קנין כמסירה ויכול לשנותו מהאי טעמא עד שלא בא ליד הגבאי (ערמ"ו), ומהאי טעמא נמי נראה שם דיכול נמי לשנותו מעני לעני וע"ש. וא"כ לא הוי ממון שיש לו תובעין דהא יכול לומר אתן לעני אחר כיון דיכול לשנותו. אך נראה עיקר כמו שכתבנו בסימן רי"ב (פ"ק) דהא דיכול לשנותו עד שלא בא ליד גבאי היינו אותו המטבע אבל מעני לעני לא וע"ש.

ולשנות' לכל מה שירלו .
 נראה לר"ת דיטוליס
 לשטתו אף לדבר הרשות אפי"ג
 דאמרינן בערבין בפ"ק (דף ו: וס)
 האי מאן דמב שרגא לבי כשתח
 אכור לשטתה לדבר הרשות ואמר
 נמי הסם האומר פרוטה זו ללדקה
 עד שלא באה ליד הגבאי מותר לשטתה
 משבחה ליד הגבאי אכור לשטתה
 (ד) לדבר הרשות הכא שבני העיר
 משנים אותה שאפי"ג לפיקדומה לשטתה
 אפי"ג לדבר הרשות ואפי"ג באה ליד
 הגבאי וכן היה ר"ת טיהג לתת משנת
 הקפסה לשומרי העיר לפי שעל דעת
 בני העיר טמנים אותם :

¹⁰ יורשאים בני העיר לעשות קפה
 חמחוי וחמחוי קפה ולשנותה לכל מה
 שירצו

III

ה"ר י"ישראל שיהתנדב מגורה או
 גר לבית הכנסת אכור לשנותה סבר רבי חייא
 בר אבא למימר לא שנא לדבר הרשות ולא
 שנא לדבר מצוה אמר ליה רב אמי הכי אמר
 רבי יוחנן לא שנו אלא לדבר הרשות אבל
 לדבר מצוה ¹¹ מותר לשנותה מדאמר ר' אסי
 אמר ר' יוחנן עובד כוכבים שיהתנדב מגורה
 או גר לבית הכנסת עד שלא נשחקע שם
 בעליה אכור לשנותה משנשחקע שם בעליה
 מותר לשנותה למאי אילימא לדבר הרשות
 מאי איריא עובד כוכבים אפילו ישראל נמי
 אלא לדבר מצוה ומעמא *דעובד כוכבים הוא
 דפעי אבל ישראל דלא פעי שפיר דמי

¹² וכן אם סירס הנוחן ואמר פיתנו לעניי העיר או לעני פלוני (ד) ר' חין להם (ה) לשנות חסילנו לת"ח

¹³ *אמר

שמואל גמר בלבו צריך שיוציא בשפתיו
 שנאמר °לבטא בשפתים
 ולא בלב גמר בלבו מגין

מיתביב מוצא שפתיך תשמור ועשית אין לי אלא שהוציא
 בשפתיו גמר בלבו מגין ת"ל °כל נדיב לב שאני התם דכתיב כל נדיב
 לב וניגמר מינה משום דהווי תרומה וקדשים שני כתובין הבאין כאחד
 *וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד
 מלמדין מאי איכא למימר הווי חולין וקדשים *וחולין מקדשים לא גמרינן :

¹⁴

ובפי שלישי דשטות אמרינן
 מולא שפתיך תשמור אין לי אלא שהוציא בשפתיו גמר בלבו מגין ת"ל כל נדיב לב פירש"י
 גבי טרב להוציא קרבן כתיב דילסקי מכל נדיב לב דהיכא דגמר בלבו נדר או נדבה לקרבן
 שתיב להוציא אפי"ג שלא הוציא בסוף .

¹⁵ אם קנאו על דעת שיעשה הקדש ולא הוציא בפיו
 כלום הוי דברים שבלב ואמר צפרק שלישי דשטות
 אמר שמואל גמר בלבו צריך שיוציא בשפתיו איתבין
 מולא שפתיך כו' עד גמירא גמר בלבו מגין ת"ל כל
 נדיב לב ומשני שאני התם דכתיב כל נדיב לב ופריך
 ונגמר מיניה ומשני משום דהווי תרומה וקדשים שני
 כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין ופריך הא ניחא למאן
 דאמר אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא
 למימר ומשני חולין מקדשים לא גמרינן והאידנא כל
 הקדש שלנו חולין הוא שאין עתה הקדש לבדק הבית
 ואינו אלא דקה הילכך צריך להוציא בשפתיו

וגם המוספות דעבודה זרה ר"ל בשיטה השנייה שהבאתי כולם פסקו כרבינו
 הם ראויו הוא לפסוק כמותו ולומר דלא בעינן הולאה בפה כי אם לענין שבועת
 דוקא דגלי קרא לבעט בשפחים אבל לגבי נדר כי הכא לא בעינן הולאה בפה
 ועוד דאם יש לדמות שום נדר להסיר דנדיב לב עולות יש לדמות זה יותר
 מכולם לפי רש"י שפירש התם בשבועות דהוי תרומה וקדשים שני כתובים
 הבאים כאחד כו' דתרומה היינו תרומה המשכן דכתיב כל נדיב לב ואם כן
 ראויו לדמות נדבת בית הכנסת לנדבת מלאכת המשכן שהרי בכל מקום דמו
 רבותיו ז"ל בית הכנסת לבית המקדש כדאמרינן בפרק בתרא דמגלה (דף
 כט) ואפי' להם למקדש מעט אומר שמואל בר רב יוחנן אלו בתי כנסיות
 ובתי מדרשות והנן נמי בית הכנסת שחבר אין מספידין בו כו' שגאמר
 והשימותי את מקדשיכם וכו' ומאור זה כתב שם המרדכי דאסור לנחון דבר
 מבית הכנסת כי היכי דתיגא בםפרי מנין לנחון אבן מן הסיכל וכו' שהא
 בלא תעשה כולי ושמת מינה דילפינן בית הכנסת ממקדש ותגא בםפרי
 מקדש מקדשיכם לרבות בתי כנסיות ואמרינן נמי בפ"ק דשבט (דף יא) כל
 עיר שגגותיה גבוהין מבית הכנסת סופה חריבה דכתיב לרומם בית אלהים
 ולהעמיד חרותיו ואש"ג דההוא קרא לרומם בית אלהיו כתיב בעזרה גבי
 בנין בית המקדש אלא שמע מינה דיש להדמות זה לזה ומיהו נראה לע"ד
 דלפי רש"י אשר שם יש לפרש הפסוק עלמא בבית הכנסת לפי המדרש הוא
 אם יעיין בו במקומו ומכל מקום פשטיה דקרא פשיטא דבבית המקדש
 מייירי וגם לפי מה שפירש רב אלפס נראה דאף לפי המדרש מפרש ליה לקרא
 בבנין בית המקדש ואפילו הכי מוכיח מייירי לבית הכנסת משום דדמו להדדי
 כדכתיב ואפי' להם למקדש מעט וכן כתב נמי רבינו מאיר ומביאו המרדכי
 שם בפרק קמא דשבט ז"ל ושמת דומה לעליות הכול שנתקדשה כדאמרינן בפ'
 זולין (דף פז) דנזקדש מעט שלנו יש לנהוג בו מלאת קדושה ומעיין קדושה
 הכול הרי שרונה לומר דאפילו למאן דאמר דעליות עזרה לא נתקדשו מכל
 מקום בית הכנסת שלנו חמורה יותר דיש לדמות לעליות הכול דנתקדשו ומאמר
 שכן הוא אפשר לומר דאפילו לרבינו יואב דסבירא ליה דלא ילפינן מהתם
 לענין קבלת תענית מודה דילפינן לענין קדושת בית הכנסת כיון דדמו להדדי
 לפי מה שפ' רש"י דתרומה וקדשים דקאמר התם דהיינו פירומם המשכן וגם
 המוספות הביאו אותו פי' פרק שלישי לשבועות ולא סתמו אותו .

וחקר כחבת ז"ל וכי תימת כיון שהיה בנדעו
 להקדיש כו' אמירתו לנבזה כמסירתו להדיוט זה אינו דהא כתיב צמור חשן
 משפט וכו' תשובה לא"ה הרא"ש ז"ל שאלת אדם שקנה קרקע אדעתא שיטעה
 הקדש ואמר כך נמלך ולא רצה להקדישו כו' עד אם קבלו אדעתא שיטעמו
 הקדש ולא הוילא בפיו כלום הוי דברים שבלב ואומר שמואל כו' ואף על גב
 דאומר כל נדיב לב עולות הא אמרינן חולין מקדשים לא ילפינן והאידנא כל
 הקדש יש לו דין חולין שאין עשה הקדש לברק הבית ואינו אלא לדקה הלכך
 צריך להוילא בשפתיו עכ"ל לכאורה נראה שרבינו אש"ר תפס שיטתו כר"י
 שפסק גבי תענית דלריך להוילא בשפתיו ולא סגי בקבלת הלב משום דס"ל
 דחולין מקדשים לא ילפינן או משום דהוי שני כתובים הבאים כאחד (ו) אבל
 רבינו סם נחלק עליו ופסק דסגי בקבלת הלב כמו שכתבו התוס' בפרק שני
 דע"ז ז"ל ור"י כשהיה רוצה לידור תענית היה אומר מבערב בתפילתו קודם
 אלהי נלוד הריני לפניך בתענית יחיד למחר כולי עד ור"ת היה אומר דלון
 צריך לקבל עליו מבעוד יום כו' וגם אין צריך להוילא בשפתיו קבלת התענית
 אלא סגי במחשבה בלבד שדעתו להתענות למחר ואש"ג דאמרינן בשבועות
 לבעט בשפחים ולא בלב שלי שבועה דגלי קרא לבעט בשפחים אבל גבי
 תענית סגי במחשבה הלב ע"כ וביע' אחרת מולאתי שם בע"ז ז"ל וקבלת תענית
 רב אומר במנהג כו' עד ואפי' לא הוילא בשפתיו אלא שמחשב בלבו להתענות
 למחר תשיב תענית דהוי בכלל נדיב לב כמו דקה דדרשין בפרק שלישי
 ושבועות (דף כו) גמר בלבו מנין תלמוד לומר כל נדיב לב עכ"ל . וכן הגיה
 רבינו פרץ בהמ"ק ז"ל ומיהו שמעתי בשם ר"ת דסגי בקבלת בלילה וגם סגי
 במחשבה דלא בעינן הולאה בפה כי אם גבי שבועות דכתיב לבעט בשפחים
 עכ"ל רבינו פרץ משמע דהוי מילה דהולאה בפה תליא באשלי רבדכי הלא
 הם רבינו סם ור"י וגם משמע שהשיטה השנייה מהו' דעבודה זרה שהבאתי
 לפיל . וגם רבינו פרץ דבחרה הוה וגם הוה דייק עובא חופס עיקר כדברי
 רבינו סם : (f) וגם רבינו אשר עלמא דלכאורה סבירא ליה בלאתה תשובה
 שהבאתי דעור חשן משפט מכל מקום כתב בפרק קמא דתענית ז"ל בתי
 עבודה זרה כתב הר"ר יהודה בשם רבינו סם ז"ל אם בנדעו להתע' מחמתו
 ולא קבל עליו במנהג כולי אלא שאל הוילאו מפיו מקרי שפיר תענית גבוה
 בכלל נדיב לב כדאמרינן בפרק שלישי דשבועות דאם גמר בלבו אש"פ שלא
 הוילאו בשפתיו מוטיל ואש"ג דקאמר התם דלענין שבועה לא מהני עד שזוילא
 בשפתיו דכתיב לבעט בשפחים מסתברא דכל ענייני נדר ילפינן מהדדי דהא
 גבי דקה דרשין מולא שפתיך תשמור ומוטיל גומר בלבו והוא דדין גבי
 תענית כו' עד ואם הרהר בשעת הפלה תעניתו עובד ומוכתח וקרינן ביה
 שפיר קבלה עליו עכ"ל האש"ר"י בפ"ק דתענית והרי לך דכתב דכל ענייני נדר
 ילפינן מהדדי ודוקא לענין שבועה הוא דבעי' הולאה בפה . וגם אמר בהדיא
 דגבי דקה מוטיל גמר בלב הפך מה שכתב בתשובה והיינו כדברי רבינו סם
 אלא תממה אם פסק בספרו בהפך מחשבתו שכן תמול גם לענין מלוה על
 המשכון דבספרו פסק הוי ש"ח וכתבובחו השיב דהוי שומר שכר כמו שהביאו
 בעור חשן משפט עלמא . ומאור לדברינו דא"כ דרבינו פרץ ורבינו אשר בספרו

17 הגה בן [לה] אם (יד) חשב בלבו ליתן איזה דבר לנדקה מייב
 (טז) לקיים מחשבתו ואין צריך אמירה אלא (טז) דאם אמר היו
 כופין אותו לקיים (מרדכי פ"ק דקדושין ופ"ק דב"ב ובהגהות זבמהרי"ק
 שורש קפ"ה ופ"ה"ר פרץ ובהגהות סמ"ק וכו' ש"ק דתענית) [לו] ו"א
 דאם לא הוילא בפיו אינו כלום (הרא"ש כלל י"ג) והעיקר כסברא הראשונה ועיין בחושן המשפט סי' רי"ב) :

**ח (יא) [כא] ה) פ קנה קרקע אדעתא שיעשנו [ב] הקדש
 ולא הוציא מפיו כלום : י"א דכיון שגמר בלבו יתת
 לצדקה חייב ליתן ק [גב] ויש מי שאומר דאש"ג דכתיב
 כל נדיב רב עולות חולין מקדשים לא ילפינן והאידנא
 כל הקדש יש לו דין חולין שאין הקדש עתה לברק הבית
 ואינו אלא לצדקה הילכך כל שלא הוציא בשפתיו אינו
 כלום : (ויס להממיר שסברא הראשונה ועי' ב"ד ס"ס רל"ט) :**

18 (זע"ף ו"ג בהג"ס) וצ"ע
 בתורה"ם סי' ר"כ. שם בתורה"ם כ' הרמ"א ויש להחמיר כסברא הראשונה היינו דכאן ב"ד
 לא מייירי רק לענין הדין אם עליו חיוב לקיים נדרו מש"ה כ' דהעיקר כסברא הראשונה
 דמחייב לקיים נדרו אבל בתורה"ם מייירי לענין אם מציאים סמנו בדיונים אם הורה
 שחשב כן בלבו מש"ה כ' ויש להחמיר לתורות דאין כופין אותו כמו כל ספק ממון. תשו'
 ושב הכהן (דף ד') וע' בת' דת' אש (סי' י"ד) באורך :